

PROGRAM WYCHOWAWCZO - PROFILAKTYCZNY

Zespół Szkół Ogólnokształcących Mistrzostwa Sportowego nr 2 w Białymstoku jest szkołą o bogatej tradycji. Nauczyciele budują z uczniami relacje oparte na zaufaniu, szacunku i tolerancji. Pomagają wychowankom lepiej rozumieć otaczający świat. Rozwijają umiejętności komunikacyjne, które umożliwiają dialog z innymi. Wspierają ucznia w określaniu własnej tożsamości i pomagają odnaleźć wzorce do naśladowania. Wychowawcy dokładają wszelkich starań, aby kształtować jednostki kreatywne, zdolne do sterowania własnym rozwojem, tak by w przyszłości osiągnąć pełną dojrzałość.

Zespół Szkół Ogólnokształcących Mistrzostwa Sportowego Nr 2 jest miejscem skupiającym dzieci i młodzież mającą ogromne zamiłowanie i pasję do sportu. Szkoła umożliwia godzenia zajęć sportowych z zajęciami edukacyjnymi. Naszym głównym celem jest harmonijny rozwój ducha i ciała, promocja zdrowego stylu życia. Uczniowie, wspierani przez nauczycieli, poznają swoje mocne i słabe strony, co jest niezwykle istotne w pracy nad sobą jako sportowcem i człowiekiem.

Szkoła posiada wykwalifikowaną kadrę trenerską i pedagogiczną, która stale podnosi i doskonali swoje kwalifikacje. Placówka stwarza możliwości wszechstronnego rozwoju oraz nabycia umiejętności kluczowych, które są niezbędne do świadomego i odpowiedzialnego funkcjonowania we współczesnym świecie oraz odnalezienia się na ustawicznie zmieniającym się rynku pracy.

Misją Zespołu Szkół Ogólnokształcących Mistrzostwa Sportowego Nr 2 w Białymstoku jest wychowanie młodego człowieka zgodnie z ogólnie przyjętym systemem wartości, dbanie o jego wszechstronny rozwój w sferze fizycznej, intelektualnej, emocjonalnej, społecznej i duchowej.

Misją szkoły jest kształcenie i wychowanie w poczuciu odpowiedzialności, miłości ojczyzny oraz poszanowania dla polskiego dziedzictwa kulturowego, przy jednoczesnym otwarciu się na wartości kultur Europy i świata, kształtowanie umiejętności nawiązywania kontaktów z rówieśnikami, także przedstawicielami innych kultur. Misją szkoły jest uczenie wzajemnego szacunku i uczciwości, odpowiedzialności za siebie i innych oraz kształtowania postaw patriotycznych. Misją szkoły jest także przeciwdziałanie pojawianiu się zachowań ryzykownych oraz troska o bezpieczeństwo uczniów.

Wysoki priorytet ma także profilaktyka i działania pomocowe na rzecz wsparcia psychicznego uczniów w trakcie i po wygaśnięciu epidemii COVID-19. Misją szkoły jest „osiągnięcie równowagi między przewartościowanym nauczaniem a niedowartościowanym wychowaniem uzupełnianym o profilaktykę” (*patrz: Raport Instytutu Profilaktyki Zintegrowanej „Jak wspierać uczniów po roku epidemii? Wyzwania i rekomendacje dla wychowania, profilaktyki i zdrowia psychicznego.”*).

I. Wprowadzenie

Program Wychowawczo-Profilaktyczny Zespołu Szkół Ogólnokształcących Mistrzostwa Sportowego Nr 2 obejmuje działania i treści o charakterze wychowawczym i profilaktycznym.

Wychowanie rozumiane jest jako proces wspomaganie rozwoju ucznia w sferze: fizycznej, rozumianej jako prowadzenie zdrowego stylu życia; psychicznej, która oznacza ponoszenie odpowiedzialności za siebie i współodpowiedzialności za innych oraz otaczający świat; społecznej rozumianej jako konstruktywne pełnienie ról społecznych oraz duchowej, oznaczającej posiadanie systemu wartości oraz poczucia sensu życia i istnienia człowieka.

Profilaktyka to proces wspomaganie człowieka w radzeniu sobie z trudnościami zagrażającymi życiu, prawidłowemu rozwojowi, a także ograniczenie i likwidowanie czynników blokujących i zaburzających zdrowe życie. Według założeń programu, w szkole będzie prowadzona przede wszystkim profilaktyka uniwersalna, a wobec uczniów wymagających bardziej zaawansowanej pomocy – szkoła przewiduje działania z zakresu profilaktyki selektywnej i wskazującej.

Program wychowawczo-profilaktyczny naszej szkoły, obejmuje wszystkie działania wspomagające wychowanka w radzeniu sobie z trudnościami. Chcemy, by nasza szkoła była miejscem, gdzie w bezpiecznej atmosferze nauczy się on odpowiedzialności za własne wybory i będzie samodzielnie podejmował decyzje.

Program realizowany będzie przez wychowawców klas podczas godzin do dyspozycji wychowawców, nauczycieli wszystkich przedmiotów i specjalistów oraz pozostałych pracowników szkoły we współpracy z rodzicami i środowiskiem lokalnym.

II. Główny cel programu

Podstawowym celem realizacji Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego jest wspieranie dzieci i młodzieży w rozwoju oraz zapobieganie zachowaniom problemowym, ryzykownym. Ważnym elementem realizacji Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego jest kultywowanie tradycji szkoły.

III. Podstawa prawna

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2 kwietnia 1997 r. (Dz.U. z 1997 r. nr 78, poz. 483 ze zm.).
- Konwencja o Prawach Dziecka, przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych z 20 listopada 1989 r. (Dz.U. z 1991 r. nr 120, poz. 526).
- Ustawa z 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (tekst jedn.: Dz.U. z 2019 r. poz. 2215 ze zm.).
- Ustawa z 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jedn.: Dz.U. z 2020 r. poz. 1327 ze zm.).
- Ustawa z 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (tekst jedn.: Dz.U. z 2021 r. poz. 1082).
- Ustawa z 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jedn. Dz.U. z 2016 r. poz. 487 ze zm.).
- Ustawa z 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jedn.: Dz.U. z 2019 r. poz. 852 ze zm.).
- Ustawa z 9 listopada 1995r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (tekst jedn.: Dz.U. z 2018 r. poz. 1446 ze zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz.U. z 2020 r. poz. 1449).
- Podstawowe kierunki realizacji polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2021/2022.
- „Wytyczne MEiN, MZ i GIS dla szkół podstawowych i ponadpodstawowych – tryb pełny stacjonarny” - zbiór zaleceń uwzględniający sytuację epidemiologiczną, w tym dotyczących pomocy psychologicznej w sytuacji kryzysowej wywołanej pandemią COVID-19.
- Statut Zespołu Szkół Ogólnokształcących Nr 2 w Białymstoku .

Ponadto wykorzystano:

- Raport Instytutu Profilaktyki Zintegrowanej „Jak wspierać uczniów po roku epidemii? Wyzwania i rekomendacje dla wychowania, profilaktyki i zdrowia psychicznego” – sporządzony na zlecenie MEiN (oparty na wynikach badań wśród uczniów, rodziców, nauczycieli w okresie kwiecień 2020 – styczeń 2021).

IV. Przy opracowaniu programu uwzględniono:

- obowiązujące przepisy prawa oświatowego
- podstawowe kierunki polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2021/22
- priorytety Prezydenta miasta Białystok w programie wychowawczo –profilaktycznym w bieżącym roku
- analizę dotychczasowych działań wychowawczych i profilaktycznych szkoły
- wnioski po przeprowadzeniu ankiety „Powrót do szkoły” – czerwiec 2020
- diagnozę oczekiwań uczniów, rodziców i nauczycieli – wrzesień 2021
- ocenę potencjału i możliwości rozwojowych uczniów szkoły
- analizę środowiska lokalnego

V. Charakterystyka absolwenta

Działania zawarte w programie wychowawczo – profilaktycznym Zespołu Szkół Ogólnokształcących Mistrzostwa Sportowego Nr 2 zmierzają do ukształtowania takiego absolwenta, który niezależnie od posiadanych indywidualnych cech osobowości, predyspozycji, będzie potrafił funkcjonować we współczesnym świecie.

Celem programu wychowawczo-profilaktycznego jest wychować absolwenta szkoły, który:

- jest otwarty i komunikatywny, nawiązuje kontakty z innymi będąc jednocześnie asertywny i empatyczny
- integruje się z rówieśnikami i prawidłowo funkcjonuje w szkole
- jest wrażliwy, dostrzega potrzeby i problemy innych, stara się być pomocny
- potrafi myśleć w sposób kreatywny
- jest tolerancyjny, życzliwie nastawiony do świata i ludzi, szanuje siebie i innych
- posiada wiedzę i umiejętności dostosowane do swoich możliwości
- jest odpowiedzialny za swoje zachowanie
- zna swoje mocne i słabe strony , potrafi wykorzystać swoje atuty i pracować nad samodoskonaleniem
- zna i respektuje normy społeczne, potrafi współdziałać w zespole
- zna i respektuje zasady zdrowego stylu życia

- zna zasady ochrony zdrowia psychicznego (w tym w sytuacji kryzysowej wywołanej epidemią COVID-19 oraz czynniki chroniące przed zagrożeniami wynikającymi z długotrwałej izolacji społecznej i reżimu sanitarnego)
- jest odpowiedzialny za środowisko, w którym żyje, podejmuje świadome działania zmierzające do jego ochrony
- jest świadomy trudności i zagrożeń współczesnego świata
- zna i szanuje dorobek, historię, kulturę swojego kraju, ale jednocześnie jest otwarty na kultury i religie innych krajów
- posiada umiejętność radzenia sobie w nowych, trudnych sytuacjach
- jest przygotowany do świadomego, zgodnego ze swoimi zainteresowaniami i predyspozycjami wyboru dalszej drogi kształcenia

VI. Strategie oddziaływań – obszary:

Szkolny Program Wychowawczo - Profilaktyczny to projekt systemowych rozwiązań w środowisku szkolnym ukierunkowanych głównie na:

• działalność edukacyjną

- 1) poszerzenie wiedzy rodziców lub opiekunów, nauczycieli i wychowawców na temat prawidłowości rozwoju i zaburzeń zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży, rozpoznawania wczesnych objawów używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych, a także suplementów diet i leków w celach innych niż medyczne oraz postępowania w tego typu przypadkach,
- 2) rozwijanie i wzmacnianie umiejętności psychologicznych i społecznych uczniów,
- 3) doskonalenie kompetencji nauczycieli, wychowawców, rodziców w zakresie profilaktyki oraz rozpoznawania wczesnych symptomów depresji u dzieci i starszej młodzieży,
- 4) poszerzanie wiedzy uczniów, nauczycieli, rodziców na temat wpływu sytuacji kryzysowej (np. wywołanej pandemią COVID-19) na funkcjonowanie każdego człowieka oraz możliwości uzyskania pomocy w szkole i poza szkołą,
- 5) kształtowanie u uczniów umiejętności życiowych, w szczególności samokontroli, radzenia sobie ze stresem, rozpoznawania i wyrażania własnych emocji,
- 6) kształtowanie krytycznego myślenia i wspomaganie uczniów i wychowanków w konstruktywnym podejmowaniu decyzji w sytuacjach trudnych, zagrażających prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu,
- 7) poszerzanie wiedzy uczniów na temat metod zapobiegania rozprzestrzenianiu się epidemii COVID-19,

- 8) prowadzenie wewnątrzszkolnego doskonalenia kompetencji nauczycieli i wychowawców w zakresie rozpoznawania wczesnych objawów używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych, oraz podejmowania szkolnej interwencji profilaktycznej,
- 9) doskonalenie kompetencji nauczycieli i wychowawców w zakresie profilaktyki używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych, norm rozwojowych i zaburzeń zdrowia psychicznego wieku rozwojowego,

• **działalność informacyjną**

- 1) dostarczenie aktualnych informacji nauczycielom, wychowawcom i rodzicom lub opiekunom na temat skutecznych sposobów prowadzenia działań wychowawczych i profilaktycznych związanych z przeciwdziałaniem używaniu środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych i innych zagrożeń cywilizacyjnych, a także działań podejmowanych na rzecz kompensowania negatywnych skutków przedłużającej się epidemii,
- 2) udostępnienie informacji o ofercie pomocy specjalistycznej dla uczniów i wychowanków, ich rodziców lub opiekunów w przypadku używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych,
- 3) udostępnienie informacji o ofercie pomocy specjalistycznej dla uczniów i wychowanków, ich rodziców lub opiekunów w przypadku obniżonej kondycji psychicznej, depresji, innych problemów psychologicznych i psychiatrycznych,
- 4) przekazanie informacji uczniom i wychowankom, ich rodzicom lub opiekunom oraz nauczycielom i wychowawcom na temat konsekwencji prawnych związanych z naruszeniem przepisów ustawy z 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii,
- 5) informowanie uczniów i wychowanków oraz ich rodziców lub opiekunów o obowiązujących procedurach postępowania nauczycieli i wychowawców oraz o metodach współpracy szkół i placówek z Policją w sytuacjach zagrożenia narkomanią.

• **działalność wychowawczą**

- 1) współdziałanie całej społeczności szkoły na rzecz kształtowania u uczniów wiedzy, umiejętności i postaw określonych w sylwetce absolwenta,
- 2) kształtowanie hierarchii systemu wartości, w którym zdrowie i odpowiedzialność za własny rozwój należą do jednych z najważniejszych wartości w życiu a decyzje w tym zakresie podejmowane są w poczuciu odpowiedzialności za siebie i innych,
- 3) współpracę z rodzicami lub opiekunami uczniów w celu budowania spójnego systemu wartości oraz kształtowania postaw prozdrowotnych i promowania zdrowego stylu życia oraz zachowań proekologicznych,
- 4) wzmacnianie wśród uczniów i wychowanków więzi ze szkołą oraz społecznością lokalną,
- 5) kształtowanie przyjaznego klimatu w szkole lub placówce, budowanie prawidłowych relacji rówieśniczych oraz relacji uczniów i nauczycieli, wychowanków i wychowawców, a także nauczycieli, wychowawców i rodziców lub opiekunów, w tym wzmacnianie więzi z rówieśnikami oraz nauczycielami i wychowawcami,
- 6) doskonalenie umiejętności nauczycieli i wychowawców w zakresie budowania podmiotowych relacji z uczniami oraz ich rodzicami lub opiekunami oraz warsztatowej pracy z grupą uczniów,
- 7) wzmacnianie kompetencji wychowawczych nauczycieli i wychowawców oraz rodziców lub opiekunów,
- 8) kształtowanie u uczniów postaw prospołecznych, w tym poprzez możliwość udziału w działaniach z zakresu wolontariatu, sprzyjających aktywnemu uczestnictwu uczniów w życiu społecznym,
- 9) przygotowanie uczniów do aktywnego uczestnictwa w kulturze i sztuce narodowej i światowej,
- 10) wspieranie edukacji rówieśniczej i programów rówieśniczych mających na celu modelowanie postaw prozdrowotnych i prospołecznych
- 11) wykształcenie u uczniów, nauczycieli i rodziców postrzegania sytuacji kryzysowych jako szansy na „zmianę” mogącą przynieść trwałe wartości, np. umiejętność zapobiegania bezradności będącej początkiem pogorszenia kondycji psychicznej człowieka i jej negatywnych skutków (*patrz: Raport Instytutu Profilaktyki Zintegrowanej „Jak wspierać uczniów po roku epidemii? Wyzwania i rekomendacje dla wychowania, profilaktyki i zdrowia psychicznego”*).

- **działalność profilaktyczną**

- 1) wspieranie wszystkich uczniów i wychowanków w prawidłowym rozwoju i zdrowym stylu życia oraz podejmowanie działań, których celem jest ograniczanie zachowań ryzykownych niezależnie od poziomu ryzyka używania przez nich środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych,
- 2) wspieranie uczniów i wychowanków, którzy ze względu na swoją sytuację rodzinną, środowiskową lub uwarunkowania biologiczne są w wyższym stopniu narażeni na ryzyko zachowań ryzykownych,
- 3) wspieranie uczniów i wychowanków, u których rozpoznano wczesne objawy używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych lub występowania innych zachowań ryzykownych, które nie zostały zdiagnozowane jako zaburzenia lub choroby wymagające leczenia,
- 4) wspieranie uczniów i wychowanków, u których rozpoznano objawy depresji lub obniżenia kondycji psychicznej, a także prowadzenie działań profilaktycznych wobec wszystkich uczniów szkoły

VII. Uczestnicy programu

Dyrektor szkoły:

- stwarza warunki dla realizacji procesu wychowawczego w szkole
- sprawuje opiekę nad uczniami, dba o prawidłowy poziom pracy wychowawczej i opiekuńczej szkoły
- inspiruje nauczycieli do poprawy istniejących lub wdrożenia nowych rozwiązań w procesie kształcenia, wychowania i profilaktyki
- współpracuje z zespołem wychowawców, pedagogiem, psychologiem szkolnym, oraz Samorządem Uczniowskim, wspomaga nauczycieli w realizacji zadań
- czuwa nad realizowaniem przez uczniów obowiązku szkolnego
- nadzoruje zgodność działania szkoły ze statutem, w tym dba o przestrzeganie zasad oceniania, praw uczniów, kompetencji organów szkoły

- motywuje nauczycieli i specjalistów do opracowania modelu wsparcia i pomocy uczniom przeżywającym trudności psychiczne
- stwarza warunki do poszukiwania optymalnych rozwiązań w zakresie budowania systemu działań wspierających kondycję psychiczną uczniów
- inspiruje wszystkie grupy społeczności szkolnej do budowania dobrych wzajemnych relacji w środowisku szkolnym, jako czynnika zwiększającego skuteczność i efektywność udzielanego wsparcia
- stwarza warunki do przestrzegania w szkole „Wytycznych MEiN, MZ i GIS” obowiązujących w okresie pandemii, zapewnia równowagę pomiędzy wymaganiami reżimu sanitarnego a działaniami chroniącymi zdrowie psychiczne uczniów (*patrz: Raport Instytutu Profilaktyki Zintegrowanej „Jak wspierać uczniów po roku epidemii? Wyzwania i rekomendacje dla wychowania, profilaktyki i zdrowia psychicznego”*)
- stara się dostosować ofertę zajęć pozalekcyjnych do oczekiwań uczniów w celu stworzenia warunków do realizacji pasji, udziału w zajęciach sportowych, kontaktu z przyrodą, a także kontaktu bezpośredniego uczniów ze sobą, z zachowaniem zasad sanitarnych
- nadzoruje realizację Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego

Wychowawcy:

- diagnozują sytuację wychowawczą w klasie, zapewniają atmosferę współpracy, zaufania, otwartości, szacunku
- rozpoznają potrzeby uczniów w zakresie ochrony zdrowia psychicznego, w tym zagrożenia wynikające z długotrwałej izolacji społecznej w okresie epidemii COVID-19
- rozpoznają indywidualne potrzeby rozwojowe uczniów, w tym czynników chroniące i czynniki ryzyka
- na podstawie dokonanego rozpoznania oraz celów i zadań określonych w Szkolnym Programie Wychowawczo-Profilaktycznym opracowują plan pracy wychowawczej dla klasy na dany rok szkolny, uwzględniając specyfikę funkcjonowania zespołu klasowego i potrzeby uczniów
- zapoznają uczniów swoich klas i ich rodziców z prawem wewnątrzszkolnym i obowiązującymi zwyczajami, tradycjami szkoły
- oceniają zachowanie uczniów swojej klasy, zgodnie z obowiązującymi w szkole procedurami - uwzględniają trudności w funkcjonowaniu uczniów w szkole wynikające z długotrwałego trwania w stanie epidemii COVID-19

- współpracują z innymi nauczycielami uczącymi w klasie, rodzicami uczniów, pedagogiem, psychologiem oraz specjalistami pracującymi z uczniami o specjalnych potrzebach
- wspierają uczniów potrzebujących pomocy, znajdujących się w trudnej sytuacji
- rozpoznają oczekiwania swoich uczniów i ich rodziców
- dbają o dobre relacje uczniów w klasie
- podejmują działania profilaktyczne w celu przeciwdziałania niewłaściwym zachowaniom podopiecznych
- współpracują z sądem, policją, innymi osobami i instytucjami działającymi na rzecz dzieci i młodzieży
- podejmują działania w zakresie poszerzania własnych kompetencji wychowawczych
- własną postawą dają dobry przykład uczniom

Nauczyciele

- współpracują z wychowawcami klas, innymi nauczycielami, pedagogiem, psychologiem, innymi specjalistami w zakresie realizacji zadań wychowawczych i profilaktycznych, uczestniczą w realizacji Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego
- reagują na przejawy depresji, agresji, niedostosowania społecznego i uzależnień uczniów,
- przestrzegają obowiązujących w szkole procedur postępowania w sytuacjach zagrożenia młodzieży demoralizacją i przestępczością, a także depresją i innymi negatywnymi skutkami epidemii COVID-19
- przestrzegają reguł sanitarnych określonych w „Wytycznych MEiN, MZ, GIS”, obowiązujących w szkole w okresie epidemii COVID-19
- udzielają uczniom pomocy w przezwyciężaniu niepowodzeń szkolnych, skutków długotrwałej izolacji społecznej, ograniczeń i nieprzewidywalnych zmian związanych z epidemią COVID-19
- zapewniają atmosferę współpracy, zaufania, otwartości, wzajemnego wspomagania

- kształcą i wychowują dzieci w duchu patriotyzmu i demokracji
- rozmawiają z uczniami i rodzicami o zachowaniu i frekwencji oraz postępach w nauce na swoich zajęciach
- wspierają zainteresowania, pasje i rozwój osobowy ucznia
- odpowiadają za bezpieczeństwo dzieci podczas pobytu w szkole i poza jej terenem, np. na wycieczkach szkolnych

Uczniowie

- uczestniczą w życiu szkoły i lokalnej społeczności
- znają zasady zgodnej nauki i zabawy
- znają swoje prawa i obowiązki
- dbają o dobre imię i honor szkoły
- szanują siebie i innych
- biorą udział w działaniach na rzecz środowiska przyrodniczego i społecznego
- mogą podejmować działania z zakresu wolontariatu

Pedagog, psycholog

- diagnozuje środowisko wychowawcze, w tym stan kondycji psychicznej uczniów
- uczestniczy w poszukiwaniu nowych rozwiązań na rzecz budowania szkolnego systemu ochrony zdrowia psychicznego uczniów
- zapewnia uczniom pomoc psychologiczną i pedagogiczną w odpowiednich formach
- współpracuje z rodzicami uczniów potrzebującymi szczególnej troski wychowawczej lub stałej opieki, wsparcia psychologicznego
- zabiega o różne formy pomocy wychowawczej i materialnej dla uczniów
- współpracuje z rodzicami w zakresie działań wychowawczych i profilaktycznych, udziela pomocy psychologiczno-pedagogicznej rodzicom uczniów

- współpracuje z placówkami wspierającymi proces dydaktyczno-wychowawczy szkoły i poszerzającymi zakres działań o charakterze profilaktycznym, w tym z poradnią psychologiczno-pedagogiczną
- wspiera nauczycieli, wychowawców, inne osoby pracujące z uczniami w identyfikacji problemów uczniów, w tym wczesnych objawów depresji, a także w udzielaniu im wsparcia
- rozwija współpracę z nauczycielami, wychowawcami, a także pracownikami poradni psychologiczno-pedagogicznych w celu szybkiego i skutecznego reagowania na zaobserwowane problemy uczniów
- aktywnie włącza się do bezpośredniej pracy profilaktycznej i bezpośredniego wsparcia uczniów i rodziców, służy doradztwem dla nauczycieli, wspiera ich w identyfikowaniu problemów uczniów i prowadzeniu z uczniami zajęć wspierających, integracyjnych, profilaktycznych,
- wspiera nauczycieli, wychowawców, którym trudno jest towarzyszyć uczniom w związku z tym, że sami przeżywają stan silnego przygnębienia epidemią, przemęczenia lub przechodzą inny kryzys psychiczny (*patrz: Raport Instytutu Profilaktyki Zintegrowanej „Jak wspierać uczniów po roku epidemii? Wyzwania i rekomendacje dla wychowania, profilaktyki i zdrowia psychicznego”*),
- promuje budowanie dobrych, wzajemnych relacji pomiędzy wszystkimi grupami społeczności szkolnej, jako czynnika zwiększającego skuteczność i efektywność udzielanego wsparcia

Rodzice

- współdziałają ze środowiskiem szkolnym w zakresie wychowania i profilaktyki
- uczestniczą w diagnozowaniu pracy wychowawczej szkoły
- utrzymują stały kontakt z wychowawcami i innymi pracownikami szkoły
- znają instytucje współpracujące ze szkołą i wspierające jej pracę
- mają świadomość celu i zadań wychowania i profilaktyki
- znają zagrożenia występujące na terenie klasy, szkoły i środowiska
- znają terminy i organizację zajęć pozalekcyjnych
- uczestniczą w wywiadówkach
- znają procedury reagowania w sytuacjach trudnych i kryzysowych
- dbają o właściwą formę spędzania czasu wolnego przez uczniów

VII. W bieżącym roku szkolnym najważniejsze działania w pracy wychowawczej są ukierunkowane na:

- wspomaganie rozwoju ucznia w sferze emocjonalnej, społecznej i twórczej,
- wzbudzanie poczucia przynależności do grupy,
- odbudowanie i umacnianie u uczniów prawidłowego funkcjonowania w grupie społecznej w szkole, klasie (reintegracja),
- utrwalanie u uczniów świadomego respektowania reguł sanitarnych przyjętych na czas epidemii COVID-19,
- rozbudzanie poczucia własnej wartości, wiary we własne siły i możliwości,
- budowanie poczucia tożsamości regionalnej i narodowej,
- przeciwdziałanie przemocy, agresji i uzależnieniom,
- przeciwdziałanie pojawianiu się zachowań ryzykownych,
- troska o szeroko pojęte bezpieczeństwo podopiecznych, nauczycieli i rodziców.

Zadania profilaktyczne programu to:

- zapoznanie z normami zachowania obowiązującymi w szkole,
- znajomość zasad ruchu drogowego – bezpieczeństwo w drodze do szkoły,
- promowanie zdrowego stylu życia,
- kształtowanie nawyków prozdrowotnych,

- rozpoznawanie sytuacji i zachowań ryzykownych, w tym korzystanie ze środków psychoaktywnych (lekarstw bez wskazań lekarskich, papierosów, alkoholu i narkotyków),
- eliminowanie z życia szkolnego agresji i przemocy rówieśniczej,
- niebezpieczeństwa związane z nadużywaniem komputera, Internetu, telefonów komórkowych i telewizji,
- wzmacnianie poczucia własnej wartości uczniów, podkreślanie pozytywnych doświadczeń życiowych, pomagających młodym ludziom ukształtować pozytywną tożsamość,
- uczenie sposobów wyrażania własnych emocji i radzenia sobie ze stresem
- uczenie dbałości o zdrowie psychiczne oraz wzmacnianie poczucia oparcia w najbliższym środowisku (rodzina, nauczyciele, specjaliści) w sytuacjach trudnych.

Zadania wychowawczo –profilaktyczne do realizacji w roku szkolnym 2021/2022

Zadania do realizacji w roku szkolnym 2021/2022 zostały wyznaczone w oparciu o diagnozę środowiska szkolnego ZSOMS NR 2 w Białymstoku przeprowadzoną poprzez:

- rozmowy indywidualne i grupowe z uczniami
- obserwację zachowań uczniów
- rozmowy z nauczycielami i rodzicami
- diagnozę sytuacji dydaktyczno – wychowawczej – ankiety do uczniów, rodziców, nauczycieli, dotyczące poczucia bezpieczeństwa po okresie nauki zdalnej, związanej z epidemią COVID- 19.

W czerwcu 2021 r. na terenie szkoły, przeprowadzono ankietę „Powrót do szkoły.” Analizując ją oraz wyciągając wnioski z rozmów z uczniami, nauczycielami, wychowawcami i rodzicami w czerwcu 2021 i we wrześniu 2021r, wyłoniliśmy charakterystyczne dla naszych uczniów: czynniki ryzyka (sytuacje sprzyjające powstawaniu zachowań ryzykownych, zaburzeń) oraz czynniki chroniące (takie, które zwiększają odporność jednostki na działanie czynników ryzyka).

Działania profilaktyczne proponowane przez szkołę mają na celu wzmocnienie tych drugich, a osłabieniu tych, które sprzyjają powstawaniu zachowań ryzykownych i zaburzeń.

Czynniki ryzyka	Czynniki chroniące
Indywidualne - niska samoocena - skłonność do zachowań charakteryzujących się obniżonym nastrojem, zwłaszcza w okresie osamotnienia i izolacji - słaba odporność na frustrację - podatność na wpływy rówieśników (niska asertywność) - wcześniej występujące zachowania problemowe (agresja rówieśnicza)	- sprawne mechanizmy samoregulacji (radzenie sobie z negatywnymi emocjami) - umiejętności społeczne, które pozwoliły na szukanie wsparcia wśród rówieśników
Rodzinne - konflikty i kryzysy rodzinne - przyzwalające postawy rodziców wobec różnych zachowań problemowych dzieci - negatywne wzorce do naśladowania (np. papierosy, nadmierne korzystanie z mediów)	- bliska więź z członkami rodziny - jasne zasady i oczekiwania wobec dziecka w domu

Związane ze szkołą - obawa przed „rozliczeniem” ze zdobytej podczas nauki zdalnej wiedzy (kartkówki, odpytywania) - czasowe odizolowanie od grupy rówieśniczej jaką jest klasa	- poczucie przynależności do grupy jaką jest klasa - realizowanie obowiązku szkolnego on -line - możliwość rozwijania zdolności, które umożliwiały dobre wyniki w nauce i podnosiły wiarę w siebie
Związane z rówieśnikami - odrzucenie (lub obawa przed odrzuceniem) przez grupę - przynależność do niekonstruktywnej grupy rówieśniczej	- przynależność do grupy rówieśniczej, która daje wsparcie
Środowiskowe - łatwa dostępność do e-papierosów na terenie osiedla	- możliwość uprawiania sportu (który pomaga rozładować trudne emocje)

Program wychowawczo – profilaktyczny zawiera:

- 1) treści i działania o charakterze wychowawczym skierowane do uczniów oraz
- 2) treści i działania o charakterze profilaktycznym skierowane do uczniów, nauczycieli i rodziców.

DYREKTOR
 Zespołu Szkół Ogólnokształcących
 Mistrzostwa Sportowego Nr 2 w Białymstoku

 mgr Justyna Pacewicz